

طراحی مدل صلاحیت حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی ایران

فرناز سادات میرحسینی^۱، نجف آقایی^۲، مرجان صفاری^۳

۱. دکتری مدیریت ورزشی دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران

۲. دانشیار مدیریت ورزشی، دانشگاه خوارزمی و شهید بهشتی تهران (نویسنده مسئول)

۳. استادیار دانشکده علوم انسانی دانشگاه تربیت‌مدرس، تهران، ایران

تاریخ پذیرش: ۹۷/۱۱/۰۹

تاریخ دریافت: ۱۳۹۷/۰۳/۲۱

چکیده

شایستگی‌ها و مهارت‌های معلمان در کارآمد بودن آنان و تحقق اهداف نظام آموزش و پرورش نقش اساسی دارند. فقدان مدل صلاحیت‌های حرفه‌ای ضروری معلمان تربیت‌بدنی در ایران، محقق را بر آن داشت تا به طراحی مدل صلاحیت حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی در ایران اقدام نماید. این تحقیق به روش تحقیق آمیخته انجام پذیرفت. در مرحله کیفی با ۲۱ نفر از خبرگان تربیت‌بدنی در مدارس مصاحبه نیمه‌ساختار انجام گرفت. داده‌های حاصل به روش نظریه زمینه‌ای تجزیه و تحلیل گردید، ۵۳ گویه در یازده مؤلفه (آموزش‌های تخصصی، ویژگی‌های شخصی، علاقمندی، توجه به تفاوت‌ها، دانش و مهارت تخصصی، نقش انگیزه‌دهنده خلاقیت، الگو بودن، ارتباطی، راهنمایی‌دهنده و ایمن‌ساز) و چهار بعد (صلاحیت رفتاری، عاطفی، شناختی و مهارتی) نتیجه حاصل از آن بود. براساس یافته‌های حاصل از بخش اول تحقیق پرسشنامه صلاحیت حرفه‌ای معلمان طراحی و مورد آزمون قرار گرفت. جامعه آماری بخش کمی تحقیق معلمان و کارشناسان تربیت‌بدنی شاغل در وزارت آموزش و پرورش بودند و حجم نمونه آماری تحقیق، ده نمونه برای هر گویه و در مجموع ۴۳۰ نمونه تعیین گشت. روش‌های آماری، تحلیل عاملی اکتشافی و معادلات ساختاری برای تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده شد، نتایج حاصل تحلیل عاملی اکتشافی چهار بعد را تأیید نمود و با اضافه کردن بعد آموزشی نتایج گسترش داده شد. همچنین شاخص‌های نیکویی برازش به وسیله معادلات ساختاری مورد بررسی قرار گرفتند. نتایج حاصل نشان داد مدل ارائه شده از برازش خوبی برخوردار است.

واژگان کلیدی: صلاحیت حرفه، معلمان تربیت‌بدنی، تربیت‌بدنی در مدارس، روش تحقیق آمیخته، معادلات ساختاری.

1. Email: mirhoseini2006@gmail.com

2. Email: aghaei.hamid@gmail.com

3. Email: saffari.marjan@gmail.com

مقدمه

در بنیان گذاری نظام‌های تربیتی، معلم بنیان اصلی است، بر همین پایه، سیستم‌های آموزشی پیشرو در دهه‌های اخیر به استانداردهای نیروهای آموزشی پرداخته‌اند. معیارهای تربیت حرفه‌ای معلمان، مطابق با رشد و توسعه فرهنگ و سایر عناصر کلان اجتماعی فراهم می‌آید. تعلیم و تربیت به عنوان جریانی پویا با نقش‌های متفاوتی که معلم و شاگرد ایفاء می‌کنند، شکل می‌گیرد. در این فرایند، معلمان با صلاحیت حرفه‌ای خود، از جمله صلاحیت علمی، اخلاقی و عاطفی روی شاگردان اثر می‌گذارند (تلخابی، ۲۰۰۴). شایستگی‌ها و مهارت‌های معلمان در کارآمد بودن معلمان و در نتیجه تحقق اهداف مدرسه و نظام آموزش و پرورش نقش اساسی دارند (دانش پژوه، ولی الله، ۲۰۰۶). در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش به برخورداری و نیز سنجش و ارتقای صلاحیت و مهارت‌های حرفه‌ای معلمان توجه فراوان شده است (عبداللهی، رستگارپور، ۲۰۰۷).

تربیت بدنی و ورزش، بخش مهمی از برنامه آموزشی مدرسه و فرایند تربیت و پرورش کودکان، نوجوان و جوانان را تشکیل می‌دهد. فعالیت‌های ورزشی در مدارس و دانشگاه، از حرکات ساده تا بازی و ورزش قهرمانی را شامل می‌شوند. معلمان و مربیان ورزش، مربیان حرکت و بازی هستند و می‌کوشند تا سلامت کلی فرد (جسمانی و روانی) و مهارت‌های حرکتی-ورزشی را در فراگیران توسعه دهند؛ در مسیر تربیت جسمانی و حرکتی فرد نیز هیچ‌وقت پرورش کلی یادگیرنده و تربیت همه جانبه او فراموش نشود. شاید اصطلاح تربیت بدنی موجب چنین برداشت یا تفسیر محدود و ناقصی شده است که مربیان تربیت بدنی، صرفاً به پرورش بدن و جسم توجه دارند و فقط به آن می‌پردازند؛ در صورتی که تربیت حرکتی یا رفتارها و واکنش‌های حرکتی مجموعه‌ای از حرکات مکانیکی ساده و ماشینی نیستند؛ بلکه رفتارهای حرکتی با تلاش‌های درونی و تعامل جنبه‌ها یا عناصر شناختی، عاطفی، روانی و اجتماعی همراه هستند و با هم پیوند می‌خورند. آنچه که فراگیران احساس می‌کنند ترکیبی از احساسات حرکتی، شناختی، هیجانی و اجتماعی است. ورزش تربیتی بیشترین سطح پوششی را در مقایسه با سایر ورزش‌ها دارد و پایه، اساس و مسیر رسیدن به ورزش قهرمانی و حرفه‌ای است. برخورداری از ویژگی‌های فردی و شخصی متناسب (شایستگی‌های شغلی) از ضروریات اصلی حرفه معلمی و مربیگری است. می‌توان ادعا کرد که وظایف شغلی معلمان ورزش به دلایل مختلف دشوارتر از کار سایر معلمان و پرسنل آموزشی است. شرایط و ماهیت کلاس‌ها یا برنامه‌های ورزشی، وجود فضای آزاد بیشتر برای جنب و جوش، بازی و حرکت، تعامل و تماس نزدیک دانش‌آموزان با هم و مربی، شرایط هیجانی و تنوع رفتارهای مختلف در کلاس، وجود ویژگی‌های آموزشی و رفتارهای خاصی را در مربیان ضروری می‌سازد (آقازاده و سنه، ۲۰۱۳).

بر همین اساس، احدی، سید عامری و محرم زاده (۲۰۱۳) در مطالعه موردی به شناسایی استانداردهای ضروری معلمان تربیت‌بدنی در شهر ارومیه پرداختند و هشت مؤلفه مدیریت، رهبری محیط یادگیری و جو کلاس، نظارت، ارزشیابی و بازخورد، برنامه‌ریزی، مسئولیت‌های قانونی، اخلاق حرفه‌ای معلم، تدریس (آموزش) و توسعه حرفه‌ای معلم را با روش دلفی برای استانداردهای حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی شناسایی کردند. آه، ریز، سو، چونگ، پارک، لی^۱ (۲۰۱۰) در مطالعه ویژگی‌های ضروری برای معلمان تربیت‌بدنی در مدارس با بررسی ۲۳۰ آزمودنی عمدتاً از کشورهای چین، کره و ایالات متحده دریافتند که مجهز بودن به دانش روز در مورد رشته‌های ورزشی از عوامل رجحان و رضایت معلمان تربیت‌بدنی در مدارس است. در بررسی برداشت مربیان ورزشی از صلاحیت‌ها حرفه‌ای خود و نیازمندی به آموزش‌های مرتبط ضروری با صلاحیت‌های حرفه‌ای، سانتوس، مسکوتا، گراکا و رساد^۲ (۲۰۱۰) نشان دادند که درک مربیان ورزشی از صلاحیت خود را تحت تأثیر تجربه آنها قرار دارد و مربیانی با تجربه پایین‌تر صلاحیت خویش را نیز پایین‌تر درک می‌کردند. همچنین مربیانی که تحصیلات آکادمیک بالاتری در رشته تربیت‌بدنی یا سایر رشته‌ها داشتند خود را شایسته‌تر از مربیانی که فاقد این امتیاز بودند ارزیابی می‌نمودند. به طور کلی اکثریت مربیان خود شایسته و دارای صلاحیت می‌دانستند؛ اما با این وجود آنها به این نکته که نیازهای آموزشی بازخورد مهمی برای آموزش مربیان فراهم می‌آورد اعتراف داشتند. نتایج این مطالعه علاقمندی مربیان به افزایش دانش و صلاحیت در دامنه گسترده‌ای از حیطه‌های مربوط به حرفه از جمله صلاحیت برنامه‌ریزی سالانه و چند ساله، صلاحیت مربوط به تمرین و جهت‌دهی رقابت و صلاحیت آموزشی مربیگری را نشان داد. در تحقیق بلر و کاپل^۳ (۲۰۱۱) بر روی معلمان تربیت‌بدنی دارنده جوایز ملی (در این مطالعه فوتبال) که در رشته تربیت‌بدنی تحصیل نکرده‌اند، مشخص نمود که برنامه‌های توسعه حرفه‌ای اجرا شده برای این مربیان روی چهار حیطه شناسایی شده برای تدریس این درس شامل برنامه‌ریزی کوتاه و میان‌مدت، دانش آموزش و پرورش، دانش برنامه‌ریزی درسی و ارزیابی، مفید بوده و آنان را نسبت به اهمیت این زمینه‌ها آگاه می‌سازد. ییلماز و کانگالگیل^۴ (۲۰۱۴) به مطالعه توصیفی برای شناسایی صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی پرداختند. یافته‌های تحقیق آنان نشان داد داشتن دانش کافی برای حضور در جلسه تمرین، اشتیاق حرفه‌ای برای پیشرفت دانش‌آموزان در حین درس، طراحی طرح درس تربیت‌بدنی، اجرای پی در پی مراحل تدریس موضوعات، کمک به دانش‌آموزان برای رفع کمبودهایشان، گذراندن دروس تخصصی آموزشی برای فارغ‌التحصیلی، داشتن دانش تخصصی کافی

-
1. Oh, Rizzo, So, Chung, Park, Lei
 2. Santos, Mesquita, Graca, Rosado
 3. Blair, Capel
 4. Yıldız, Kangalgil

برای اجرای روش تدریس ویژه، آموزش مواد درسی در زمان اختصاص یافته از جمله صلاحیت‌های ضروری برای معلمان تربیت‌بدنی محسوب می‌شوند. یافته‌های مطالعه لاروا، سببان و گلیس^۱ (۲۰۱۵) در زمینه نیازهای صلاحیت حرفه‌ای از دیدگاه معلمان تربیت‌بدنی نشان داد که گروه معلمان به وضوح نمی‌توانند صلاحیت ویژه و صلاحیت عمومی را برای این حرفه تعریف کنند. به هر حال اکثریت آنان موافق این مسأله بودند که معلمان و مربیان نقشی بسیار مهم در ایجاد صلاحیت حرفه‌ای شاگردان دارند. به علاوه نتایج این تحقیق نشان داد که معلمان از آموزشی که دریافت کرده‌اند رضایت ندارند و قادر به بازآموزی و تقویت دوباره نقش حرفه‌ای خود نیستند. عقیده این معلمان این بود که آموزش ارائه شده به آنها حرفه‌ای‌گرایی را تشویق نمی‌کند. همچنین بلاک، ون و هیلی^۲ (۲۰۱۶) در مطالعه‌ای دریافتند که دانش‌آموزان معلول در سراسر جهان مدارس ویژه خود را ترک و به مدارس عادی باز می‌گردند ولی متأسفانه معلمان تربیت‌بدنی برای تدریس به دانش‌آموزان معلول احساس آمادگی نمی‌کنند. این نتایج باعث تعجب نشد؛ زیرا برنامه آموزشی معلمان تربیت‌بدنی در ایالات متحده فقط شامل یک واحد تربیت‌بدنی تطبیقی است و در بسیاری از کشورها حتی همان یک واحد نیز گذرانده نمی‌شود. نگاهی به مجموعه پژوهش‌های انجام شده در زمینه صلاحیت حرفه‌ای معلمان در ایران و سایر کشورهای جهان نشان می‌دهد این مطالعات مجموعه‌ای از صلاحیت‌های حرفه‌ای شامل برنامه‌ریزی، کلاس‌داری، نظارت، ارزشیابی و دانش حرفه‌ای را برای معلمان تربیت‌بدنی ضروری دانسته و این در شرایطی است که در ایران تحقیق جامعی درباره این موضوع انجام نگرفته است. به همین دلیل با توجه به زیاد بودن جمعیت جوان در حال تحصیل در مدارس کشور و ضرورت پرورش همه جانبه آنها نیاز به کارگیری و تربیت معلمان و مربیان با صلاحیت حرفه‌ای استاندارد احساس می‌شود، برای مشخص کردن این صلاحیت‌ها تحقیق و مطالعه از طریق متخصصان تربیت‌بدنی در مدارس ضروری به نظر می‌رسد. همچنین اهمیت این مسأله به حدی است که پژوهشگاه آموزش و پرورش آن را به عنوان اولویت پژوهشی اعلام نموده است. نتایج این تحقیق می‌تواند در مدیریت نیروی انسانی مورد نیاز آموزش و پرورش در بخش‌های استخدام و گزینش معلمان و مربیان تربیت‌بدنی، آموزش قبل از ورود به خدمت، آموزش‌های ضمن خدمت و ارزشیابی نتایج کار معلمان تربیت‌بدنی مفید و راه‌گشا باشد. همچنین در دانشکده‌های تربیت‌بدنی وابسته به آموزش و پرورش و دانشگاه‌های وابسته به وزارت علوم با آگاهی یافتن از صلاحیت حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی می‌توان نسبت به بهبود در سیستم آموزشی دانشجویان تربیت‌بدنی به منظور تطابق بیشتر با شرایط و ویژگی‌های شغلی آینده آنها اقداماتی انجام داد. به همین دلیل محقق بر آن است که به بررسی و شناسایی صلاحیت‌های

1. Laroua, Sebbane, Gleyse

2. Block, Kwon, Healy

حرفه‌ای مورد نیاز معلمان تربیت‌بدنی از دیدگاه متخصصین تربیت‌بدنی در مدارس بپردازد و به این سؤالات پاسخ دهد: صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی آموزش و پرورش چگونه است؟

روش‌شناسی تحقیق

این تحقیق از نوع تحقیقات کاربردی بوده و به روش آمیخته اکتشافی انجام گرفت و به شناسایی صلاحیت‌های حرفه‌ای ضروری معلمان تربیت‌بدنی ایران پرداخت. جامعه آماری بخش کیفی تحقیق خبرگان تربیت‌بدنی در مدارس شامل معلمان تربیت‌بدنی شاغل در مدارس و کارشناسان تربیت‌بدنی و برنامه‌ریزی درسی ادارات آموزش و پرورش، مدیران مدارس، مدیران تربیت‌بدنی وزارتخانه و ادارات آموزش و پرورش و اساتید دانشکده‌های تربیت‌بدنی با سابقه تدریس در مدارس و یا پژوهش در حوزه تربیت‌بدنی در مدارس بودند و روش جمع‌آوری داده‌ها به صورت میدانی و مصاحبه نیمه‌ساختاریافته با آزمودنی‌ها بود. آزمودنی‌ها به روش نظری و گلوله برفی انتخاب شدند و مصاحبه‌ها تا به اشباع رسیدن داده‌ها ادامه یافت و در مجموع با بیست و یک نفر از خبرگان این زمینه مصاحبه شد. داده‌های حاصل از بخش کیفی به روش تحلیل داده‌های کیفی بر مبنای رویکرد نظریه زمینه‌ای^۱ و بر رهیافت طرح‌های پژوهشی شیوه‌نویخته^۲ مورد تحلیل قرار گرفت.

جامعه آماری بخش کمی تحقیق شامل معلمان و کارشناسان تربیت‌بدنی ادارت و وزارت آموزش و پرورش بود، حجم نمونه نسبت ده آزمودنی به ازای هر متغیر و شیوه انتخاب آزمودنی‌ها به صورت در دسترس از بیست استان کشور بود. از مجموع ۴۳۰ پرسشنامه ارائه شده به آزمودنی‌های این مطالعه، ۴۰۰ پرسشنامه تکمیل شده به دست محققان رسید و داده‌های حاصل به شیوه تحلیل عاملی اکتشافی و مدل‌یابی معادلات ساختاری^۳ با استفاده از نرم‌افزار LISREL 8.80 و SPSS 23 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌های تحقیق

از بیست و یک نفر مصاحبه‌شونده، یازده نفر زن بودند. همچنین ۵۷٪ آنها بین ۲۱ تا ۳۰ سال سابقه کار را در وزارت آموزش و پرورش داشتند. ۴۸٪ آنان دارای مدرک تحصیلی فوق لیسانس و ۱۴٪ دارای مدرک دکتری بودند. در بین مصاحبه‌شوندگان سه مدیر تربیت‌بدنی در وزارت آموزش و پرورش،

-
1. Grounded theory
 2. Emerging
 3. Structural Equation Modeling (SEM)

شش معلم تربیت‌بدنی، چهار کارشناس تربیت‌بدنی ادارات آموزش و پرورش و سه کارشناس برنامه‌ریزی درسی وزارت آموزش و پرورش حضور داشتند.

جدول ۱- ویژگی‌های جمعیت شناختی مصاحبه‌شوندگان

ردیف	مشخصات	حالت‌ها	تعداد	درصد
۱	جنسیت	زن	۱۱	۵۵
		مرد	۱۰	۴۵
۲	پست	مدیر تربیت‌بدنی وزارت آموزش و پرورش	۳	۱۵
		کارشناس تربیت‌بدنی ادارات آموزش و پرورش	۴	۲۰
		دبیر تربیت‌بدنی	۶	۳۰
		کارشناس برنامه‌ریزی درسی ادارات آموزش و پرورش	۳	۱۵
۳	تحصیلات	عضو هیأت‌علمی دانشکده‌های تربیت‌بدنی و علوم ورزشی	۵	۲۰
		لیسانس	۳	۱۵
		فوق لیسانس	۱۰	۵۰
۴	سابقه کاری	دانشجوی دکتری	۵	۲۵
		دکتری	۳	۱۰
۴	سابقه کاری	تا ۱۰ سال	۴	۲۰
		۱۱ تا ۲۰	۵	۲۰
		۲۱ تا ۳۰	۱۲	۶۰

مصاحبه‌های انجام شده در بخش کیفی به صورت نوشتاری پیاده و در سه مرحله کدگذاری شد در مرحله اول ۸۶ کد باز از تجزیه و تحلیل بیست و یک مصاحبه به دست آمد. در مرحله کدگذاری دوم گروه‌ها و مقوله‌ها ایجاد شد و تمامی کدهای مشابه در گروه خاص خود قرار گرفتند. در انتهای این مرحله ۸۶ کد باز استخراجی به ۵۳ کد محوری تبدیل شدند. در مرحله سوم، کدهای مستخرج از مصاحبه‌ها گروه‌بندی شده و سپس گروه‌های ایجاد شده با یکدیگر مقایسه شدند تا گروه‌های اصلی و ابعاد هر یک شناسایی و استخراج گردد. در انتهای این مرحله ۵۳ گویه در یازده مؤلفه (آموزش‌های تخصصی، ویژگی‌های شخصی، علاقمندی، توجه به تفاوت‌ها، دانش و مهارت تخصصی، نقش انگیزه‌دهنده خلاقیت، الگو بودن، ایمن‌ساز، ارتباطی و راهنمایی‌دهنده) و چهار بعد (صلاحیت رفتاری، عاطفی، شناختی و مهارتی) گروه‌بندی شدند. در جدول شماره دو کدهای حاصل از مرحله کیفی نمایش داده شده است.

جدول ۲- خلاصه مفاهیم و مقولات عمده تولید شده

مقولات عمده	مفاهیم ثانویه	مفاهیم اولیه
صلاحیت شناختی	آموزش‌های تخصصی ویژگی‌های شخصی	تحصیلات مرتبط با رشته تربیت‌بدنی، مدرک مربیگری در رشته‌های ورزشی، واحد تمرین دبیری در مدارس، اصول تدریس تربیت‌بدنی، به روز بودن دانش در تربیت‌بدنی و علوم ورزشی، دوره‌های بدو استخدام و ضمن خدمت، دانستن شرح شغل و آشنایی با روانشناسی تربیتی. تناسب اندام، اعتماد به نفس، قدرت بیان.
صلاحیت عاطفی	علاقه‌مندی نقش راهنمایی‌دهنده	علاقه به ورزش و فعالیت‌های جسمانی، کار و مطالعه در رشته تربیت‌بدنی و تدریس تربیت‌بدنی در مدرسه. راهنمایی تحصیلی و رفتاری دانش‌آموزان در حد متعارف، توانمندی آموزش رفتار مناسب و اخلاق مدار به دانش‌آموزان، پرورش همه‌جانبه‌ی شاگردان.
صلاحیت مهارتی	مهارت‌های تخصصی نقش انگیزه‌دهنده	آگاهی از چگونگی اجرا کلاس تربیت‌بدنی، اجرای تکنیک‌ها و تاکتیک‌های ورزشی، طراحی طرح درس جلسه‌ای، ترمی، سالیانه. مهارت و علاقه برای جستجوی یافته‌ها و روش‌های جدید در تدریس، الگوهای کاربردی روش تدریس، برنامه‌ریزی منظم برای سنجش، ارزیابی و ثبت پیشرفت دانش‌آموزان به صورت ماهیانه، در طول و انتهای ترم، شناخت استعدادهای ورزشی، روش‌ها و اصول پیشگیری از آسیب‌دیدگی دانش‌آموزان، اجرا و تطبیق کلاس تربیت‌بدنی برای دانش‌آموزان معلول، تغذیه ورزشی، اجرای اصول کمک‌های اولیه، توانایی جذب دانش‌آموزان به تفریحات و بازی‌های فعال، استفاده از فن آوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش تربیت‌بدنی. ایجاد انگیزه در دانش‌آموزان برای پیشرفت در مهارت‌های ورزشی، روانشناسی ورزشی، ایجاد انگیزه و نشاط در کلاس درس.
صلاحیت رفتاری	نقش الگویی نقش ارتباطی	الگو بودن در شیوه استفاده و نگهداری صحیح از تسهیلات و تجهیزات تربیت‌بدنی، استفاده از لباس و کفش ورزشی در ساعات تدریس تربیت‌بدنی، رفتاری در شأن و اعتبار حرفه معلمی تربیت‌بدنی. توانایی ارتباط مناسب و تعامل با اولیاء دانش‌آموزان، مدیر، کادراجرایی و سایر معلمان، توانایی دفاع از حقوق درس تربیت‌بدنی، توانایی جلب اعتماد دانش‌آموزان، رفتار محترمانه با دانش‌آموزان.

ادامه جدول ۲- خلاصه مفاهیم و مقولات عمده تولید شده

مقولات عمده	مفاهیم ثانویه	مفاهیم اولیه
صلاحیت آموزشی	ایمنی	گزارش موارد غیر ایمن‌سازی حیاط و سالن ورزشی به مسئولان مدرسه، آموزش نکات بهداشتی، آشنایی با نحوه نگهداری از تجهیزات ورزشی و به کار بستن آن.
	توجه به تفاوت‌ها	شناخت از شرایط روانی، جسمانی و رفتاری دانش‌آموزان در سنین و مقاطع تحصیلی مختلف. توجه و درک تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان از لحاظ جسمی، ذهنی و عاطفی، دانستن رشته‌های مورد علاقه دانش‌آموزان و شناخت علایق و نیازهای دانش‌آموزان.
	تفکر خلاق	خلاقیت و نوآوری در تدریس، ایجاد محیطی برای پذیرش مسئولیت و انجام کار گروهی و مستقل دانش‌آموزان، حل مسأله در زمان بروز معضلات.

محققان در پژوهش کیفی به جای واژه اعتبار و روایی از واژه‌های دیگری مانند قابلیت انتقال، تأییدپذیری و مقبولیت استفاده می‌کنند. جهت افزایش مقبولیت تحقیق به رعایت سه نکته می‌توان اشاره کرد: استفاده از منابع متعدد (پژوهشگر سعی کرد افراد نمونه را از طیف معلمان و دبیران تربیت‌بدنی، کارشناسان ادارات تربیت‌بدنی آموزش و پرورش، متخصصان برنامه‌ریزی درسی، مدیران تربیت‌بدنی وزارت آموزش و پرورش و اساتید دانشکده‌های تربیت‌بدنی انتخاب نماید)، تحلیل‌گران متعدد (برای رسیدن به این هدف از سه نفر از مصاحبه‌شوندگان و دو نفر دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی آشنا به روش کیفی و نظریه زمینه‌ای برای تحلیل کیفی داده‌ها کمک گرفته شد) و روش‌های متعدد (از روش کتابخانه‌ای و مصاحبه جهت انجام این تحقیق استفاده شده است). انتقال‌پذیری نتایج پژوهش نشان دهنده تعمیم‌پذیری نتایج به‌دست آمده به سایر گروه‌ها و محیط‌های مشابه است. هر چند این امر بیرون از توانایی پژوهشگر است اما می‌توان با استخراج و ارائه حداکثری داده‌ها تا حدودی این بخش از روایی تحقیق را تأمین نمود. به همین جهت در مطالعه حاضر با مرور متعدد مصاحبه‌ها و استخراج حداکثری و غیرتکراری مطالب سعی بر اجرای این توصیه شد. تأییدپذیری نتایج بخش کیفی پژوهش هنگامی تحقق می‌یابد که سایر محققان بتوانند مسیر تحقیق و اقدامات انجام شده توسط محقق را دنبال کنند. جهت تأییدپذیری بهتر است که همه مراحل کار و به منظور ایجاد اطمینان بخشی، جزئیات پژوهش و یادداشت‌برداری‌ها ثبت شود. برای تحقق این امر محقق تمام روند پژوهش را مکتوب نمود. همچنین پایایی این پخش به روش‌های پایایی بازآزمون و توافق درون موضوعی بررسی گردید. مدل مفهومی صلاحیت‌های حرفه‌ای ضروری معلمان تربیت‌بدنی، با استفاده از داده‌های این مرحله طراحی شد.

در مرحله کمی، نه گویه از مجموع گویه‌های حاصل از بخش کیفی با توجه به نزدیکی موضوع با یکدیگر ترکیب شدند و در نهایت پرسشنامهٔ چهل و سه سؤالی صلاحیت حرفه‌ای ضروری معلمان تربیت‌بدنی در مقیاس امتیازدهی پنج ارزشی لیکرت (پنج کاملاً موافقم تا یک کاملاً مخالفم) طراحی گردید. برای تعیین روایی صوری پرسشنامه از دو روش کیفی و کمی استفاده شد. در روش کیفی روایی صوری، پنج نفر از خبرگان تربیت‌بدنی در مدارس ابزار را از نظر تناسب و ارتباط گویه‌ها با ابعاد ابزار و وجود واژه‌های منعکس‌کننده مفهوم مورد نظر بررسی کردند. جهت تعیین اهمیت هر یک از گویه‌ها و حذف گویه‌های کم اهمیت، از روش کمی تأثیر آیتم استفاده شد. نتایج نمره تأثیر نشان داد تمام سؤالات نمره مساوی یا بالاتر از یک و نیم داشته‌اند بنابراین در پرسشنامه گنجانده شدند. در این تحقیق برای تعیین روایی محتوا از تعدادی از خبرگان حیطه تربیت‌بدنی در مدارس خواسته شد تا ابزار را از نظر این که گویه‌ها تا چه اندازه ای مفهوم و حیطه‌های آن را پوشش می‌دهند بررسی نمایند (آلبیدوود و هابر^۲، ۲۰۰۶). سپس اصلاحات لازم براساس نظرات ارائه انجام گشت. همچنین از دو شیوه نسبت اعتبار محتوا (CVR) و شاخص اعتبار محتوا (CVI) به منظور بررسی روایی محتوا استفاده گردید. CVR برای سؤالات پرسشنامه محاسبه شد، تعداد داوران ۱۵ نفر بود. نسبت اعتبار محتوا بر مبنای جدول لاوشه و تعداد داوران حداقل ۰/۴۹ بود. کلیه گویه‌های ابزار دارای این نسبت و بالاتر بودند. به منظور محاسبه شاخص اعتبار محتوا در ابتدا شاخص مرتبط بودن محاسبه گردید. نتایج نشان داد تمام گویه‌ها حداقل نمره ۰/۷۹ را داشتند. در مرحله بعد دو شاخص واضح و ساده بودن محاسبه گردید و تمامی گویه‌ها حداقل نمره و بالاتر را کسب کردند. همچنین برای سنجش پایایی ابزار در پژوهش حاضر از روش همسانی درونی استفاده شد. به این منظور از ۳۰ نفر از معلمان تربیت‌بدنی برای تکمیل پرسشنامه درخواست شد. سپس آلفای کرونباخ برای ابزار محاسبه گردید. ضریب آلفای کرونباخ کلی ابزار ۰/۹۶، بعد شناختی ۰/۷۸، بعد عاطفی ۰/۸۶، بعد مهارتی ۰/۸۶، بعد رفتاری ۰/۷۷ و بعد آموزشی ۰/۹۱ بود، که از پایایی خوب ابزار خبر می‌دهد. روایی سازه پرسشنامه نیز به وسیله تحلیل عاملی اکتشافی با نرم‌افزار SPSS 23 محاسبه گردید که نتایج آن در ادامه ارائه می‌شود. در این تحقیق مقدار KMO^3 برابر ۰/۹۰۹ است که نشان می‌دهد که تعداد نمونه‌های برای این تحقیق کافی است. آزمون کرویت بارلت^۴، مناسب بودن ماتریس همبستگی را برای تحلیل عاملی ارزیابی می‌کند. در این تحقیق احتمال گزارش شده $P < ۰/۰۰۱$ می‌باشد، که مشخص می‌کند که استفاده از روش تحلیل عاملی بر روی این پرسشنامه قابل توجیه است.

1. Item Impact
2. LoBiondo-Wood, Hober.
3. Kaiser- Meyer-Olkin
4. Bartlett's Test of Sphericity

پس از اطمینان از پیش فرض‌های مذکور، کار انجام تحلیل عاملی بر روی پاسخ‌های آزمودنی‌ها و بر روی ۴۳ سؤال پرسشنامه انجام شد. عوامل نهفته با روش تحلیل مؤلفه‌های اصلی و چرخش واریماکس استخراج شد. علاوه بر معیارهای KMO، درصد واریانس بیان شده و مقادیر ویژه بزرگتر از یک، این روش نیز انتخاب پنج عامل استخراج شده را تأیید می‌کند. همچنین با بررسی مقدار اشتراکات از سؤالات مشخص گشت که همه سؤالات دارای مقدار اشتراکات بالا (بیش از ۰/۵۰) هستند. به همین دلیل در این مرحله هیچ کدام از سؤالات حذف نشدند. با بررسی متغیرهای چرخش‌یافته مشخص گردید:

۱. تمامی عوامل دارای سه متغیر و بیشتر هستند.

۲. تمامی عوامل دارای مقدار بارعاملی بالاتر از ۰/۳ هستند.

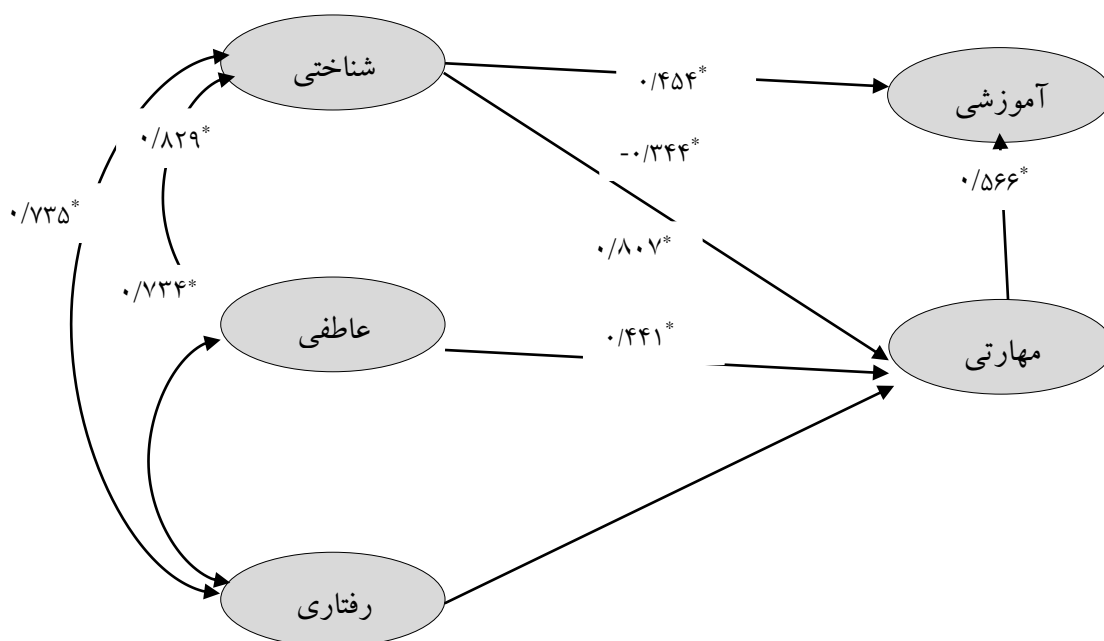
پس در این مرحله نیز هیچکدام از سؤالات حذف نشدند.

جدول سه عوامل استخراج شده به همراه مقدار ویژه، درصد واریانس و واریانس تراکمی تبیین شده به وسیله هر کدام از این عوامل را نشان می‌دهد. طبق نتایج تحلیل عاملی اکتشافی چهار بعد شناختی، عاطفی، رفتاری و مهارتی تأیید گردید و با افزودن یک عامل دیگر که محقق با توجه به گویه‌های مربوط آن را آموزشی نامید، تحلیل داده‌ها به پنج عامل گسترش یافت که با توجه به داده‌های جدول سه این پنج عامل در مجموع ۵۳ درصد از واریانس کل پرسشنامه را تبیین می‌کنند.

جدول ۳- مؤلفه‌های استخراج شده بعد از تحلیل عاملی

مؤلفه	استخراج بعد از چرخش واریماکس		استخراج اولیه	
	درصد تراکمی	درصد واریانس	درصد تراکمی	درصد واریانس
مهارتی	۱۴/۷۶۲	۱۴/۷۶۲	۳۵/۴۲۳	۳۵/۴۲۳
آموزشی	۲۵/۲۱۳	۱۰/۴۵۰	۴۱/۵۴۰	۶/۱۱۸
رفتاری	۳۴/۶۶۲	۹/۴۴۹	۵۴/۵۱۷	۳/۹۷۷
شناختی	۴۴/۰۲۰	۹/۳۵۸	۴۹/۴۳۶	۳/۹۱۹
عاطفی	۵۲/۵۷۳	۸/۵۵۳	۵۲/۵۷۳	۳/۱۳۶

بعد از محاسبه روایی (اعتبار) و پایایی (اعتماد) پرسشنامه و برازش مدل اندازه‌گیری متغیرهای پنهان پژوهش به وسیله تحلیل عاملی اکتشافی و مشخص شدن پنج بعد صلاحیت حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی، از روش معادلات ساختاری SEM، مدلی مناسب برای صلاحیت معلمان ارائه گردید.

شکل ۱- نمودار مقادیر ضرایب همبستگی بر اساس سئوال‌ات پرسشنامه

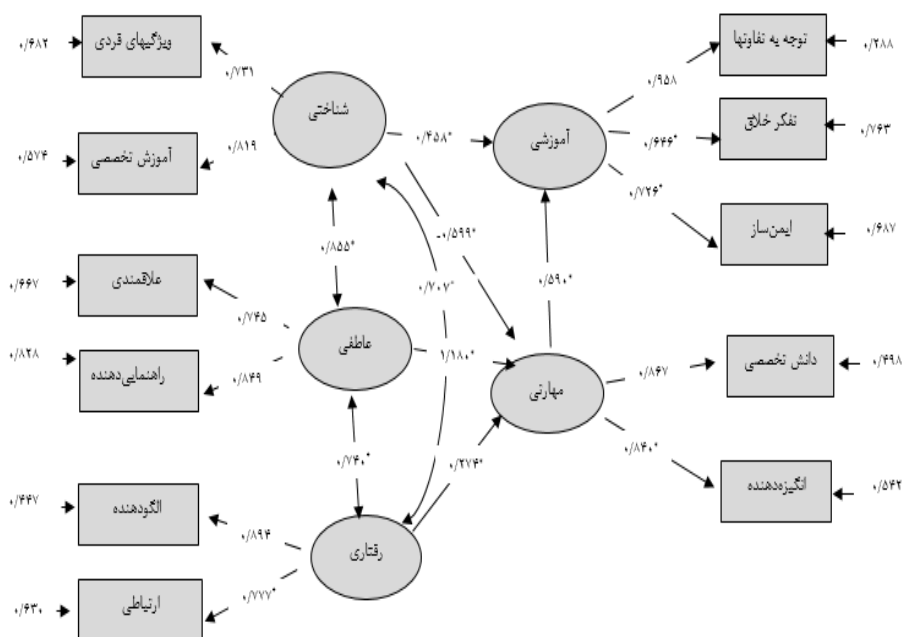
در شکل یک نمودار صلاحیت حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی شامل پنج عامل صلاحیت حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی به همراه ضرایب همبستگی و روابط بین این عوامل نمایش داده شده است. رابطه‌ی بین سه عامل شناختی، عاطفی، رفتاری دوطرفه است و صلاحیت‌های شناختی، عاطفی و رفتاری با صلاحیت مهارتی رابطه یک‌طرفه دارند.

شاخص‌های ارزیابی تناسب برازش مدل شاخص برازندگی فزاینده IFI، شاخص برازندگی تطبیقی CFI، شاخص برازندگی نرمال NORMED و شاخص برازندگی غیر نرمال NON-NORMED همراه با مقادیر آنها در جدول چهار ارائه گردیده است و نشان دهنده برازش مناسب مدل است.

جدول ۴- شاخص‌های برازش مدل صلاحیت حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی ایران

شاخص‌های برازش	مقدار مشاهده شده	دامنه مناسب	ارزیابی شاخص‌های برازش
NORMED	۰/۹۱۲	۰/۹۰ □	مناسب
NON-NORMED	۰/۹۳۰	۰/۹۰ □	مناسب
IFI	۰/۹۳۴	۰/۹۰ □	مناسب
CFI	۰/۹۳۴	۰/۹۰ □	مناسب

در مرحله بعد شاخص‌های برازش پرسشنامه براساس عوامل هر بعد دوباره بررسی شدند.

شکل ۲- مقادیر ضرایب همبستگی بر اساس عوامل پنج بعد

شکل دو مقادیر استاندارد و ضرایب همبستگی در تحلیل عاملی را بر اساس عوامل پنج بعد را نشان می‌دهد. به جز رابطه بین ابعاد شناختی، عاطفی و رفتاری که مسیر فلش‌های دو طرفه است، بقیه فلش‌های رابطه یک طرفه را نشان می‌دهند. شاخص‌های ارزیابی تناسب برازش مدل شاخص برازندگی GFI، شاخص برازندگی فزاینده IFI، شاخص برازندگی تطبیقی CFI، شاخص برازندگی نرمال NORMED و شاخص برازندگی غیر نرمال NON-NORMED همراه با مقادیر آنها در جدول پنج ارائه گردیده است و نشان دهنده برازش مناسب مدل می باشد.

جدول ۵- شاخص‌های برآزش مدل صلاحیت حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی ایران

شاخص‌های برآزش	مقدار مشاهده شده	دامنه مناسب	ارزیابی شاخص‌های برآزش
NORMED	۰/۹۷۳	۰/۹۰ □	مناسب
NON-NORMED	۰/۹۷۰	۰/۹۰ □	مناسب
CFI	۰/۹۸۰	۰/۹۰ □	مناسب
GFI	۰/۹۲۷	۰/۹۰ □	مناسب
IFI	۰/۹۸۰	۰/۹۰ □	مناسب

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از این مطالعه طراحی مدل صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی ایران بود که به روش آمیخته اکتشافی انجام گرفت. نتایج حاصل از بخش کیفی تحقیق براساس مدل سازی معادلات ساختاری آزمون گشت که نتایج حاکی از برآزش مناسب مدل است. یافته‌های حاصل از این تجزیه و تحلیل به پنج بعد اصلی شامل شناختی، عاطفی، مهارتی، آموزشی و رفتاری منتهی شد که این ابعاد نشان‌دهنده مهم‌ترین صلاحیت‌های حرفه‌ای ضروری معلمان تربیت‌بدنی از نگاه خبرگان، متخصصان این حوزه و معلمان تربیت‌بدنی هستند.

در بعد مهارتی نتایج این تحقیق نشان داد توجه به هر دو بخش تئوری و عملی در تربیت‌بدنی و ورزش برای اجرای مؤثر این درس ضروری است. در بخش عملی که به آموزش تکنیک‌ها و تاکتیک‌های ورزشی مربوط می‌شود در بسیاری موارد نیازمند اجرای این موارد به وسیله شخص معلم تربیت‌بدنی است. هر چند که تعدادی از مصاحبه شونده‌گان اعلام داشتند که روش‌های دیگری نیز برای نمایش عملی تکنیک‌ها و تاکتیک‌های ورزشی برای دانش‌آموزان کلاس به جز اجرا به وسیله معلم تربیت‌بدنی وجود دارد ولی با این وجود توانمندی در اجرای تکنیک‌ها و تاکتیک‌های ورزشی در هنگام تدریس مزیت‌گرانهایی برای معلمان تربیت‌بدنی محسوب می‌شود. نتایج این صلاحیت با نتایج مطالعات سانتوس و همکاران (۲۰۱۰) و آه و همکاران (۲۰۱۰) مطابقت دارد. همچنین داشتن مهارت شروع و ایجاد نشاط در کلاس از دیگر صلاحیت‌های ضروری معلمان تربیت‌بدنی بود. با اینکه بسیاری از دانش‌آموزان ایرانی دچار معلولیت، در مدارس ویژه تحصیل می‌کنند ولی تعدادی از این دانش‌آموزان با میزان متفاوتی از معلولیت در مدارس عادی به تحصیل اشتغال دارند که مانند دانش‌آموزان عادی، آموزش درس تربیت‌بدنی برای آنان نیز ضروری است. آموزش معلمان تربیت‌بدنی به منظور تطبیق آموزش درس تربیت‌بدنی برای دانش‌آموزان معلول از مواردی است که می‌تواند در اجرای تربیت‌بدنی برای تمام دانش‌آموزان ایرانی و استفاده آنان از مزیت‌های تربیت‌بدنی و ورزش یاری‌دهنده باشد که

این مؤلفه با نتایج مطالعه بلاک و همکاران (۲۰۱۶) همخوانی دارد. علاوه بر این طرح درس، برنامه‌ریزی و سازمان‌دهی مجموعه فعالیت‌هایی است که معلم در ارتباط با هدف‌های آموزشی، محتوای درس و توانایی دانش‌آموزان برای یک زمان مشخص تدوین می‌کند. معلمان تربیت‌بدنی به جز آنکه باید برای هر جلسه درس تربیت‌بدنی طرح درس آماده نمایند، ضرورت دارد که برای تدریس در طول یک ترم تحصیلی، کل سال تحصیلی و حتی برای تعداد سال‌های تحصیل دانش‌آموزان در یک مقطع تحصیلی طرح درسی تهیه نمایند. با تهیه طرح درس معلم تربیت‌بدنی می‌تواند مشکلات احتمالی را پیش‌بینی نماید، فنون مناسب تدریس را فراهم کرده و با اعتماد به نفس بیشتری کلاس را اداره نماید، همچنین تهیه طرح درس از فراموش شدن عوامل اصلی جریان آموزش جلوگیری می‌کند و به اجرای مراحل فعالیت‌های آموزشی به ترتیب و به شیوه‌ای منطقی کمک کرده و از بی‌نظمی در کلاس جلوگیری می‌نماید. این صلاحیت با نتایج مطالعات احدی و همکاران (۲۰۱۳)، ییلماز و همکاران (۲۰۱۴) و بلر و همکاران (۲۰۱۱) مطابقت دارد.

در بعد شناختی، طی مصاحبه با خبرگان تربیت‌بدنی در مدارس به پذیرش داوطلبان معلمی تربیت‌بدنی با رشته‌های غیرمرتبط با رشته تربیت‌بدنی اشاره شد و آنان مشکلات حضور این افراد را در حرفه معلمی تربیت‌بدنی را به وضوح بیان کردند، طبق گفته‌های مصاحبه‌شوندگان فارغ‌التحصیلان رشته تربیت‌بدنی دانشگاه‌ها در طی زمان تحصیل به طور عملی و تئوری با روند اجرای تدریس تربیت‌بدنی، کلاسداری و نحوه برخورد با شاگرد آشنا می‌شوند بسیاری از اساتید دانشکده‌های تربیت‌بدنی سابقه کار در آموزش و پرورش را داشته و سیمت‌هایی به عنوان معلم، کارشناس و مدیر تربیت‌بدنی در این وزارتخانه را به عهده داشته‌اند و در زمان تربیت شاگرد در دانشگاه تجربیات خود را به آنان انتقال می‌دهند. همچنین گذراندن درس تربیت‌بدنی در مدارس و کارورزی در مدرسه به این یادگیری و آشنایی با حرفه معلمی تربیت‌بدنی کمک می‌کنند. دروس تئوری تربیت‌بدنی مانند رشد و تکامل حرکتی، یادگیری حرکتی، فیزیولوژی انسان، فیزیولوژی ورزش، حرکات اصلاحی، آسیب‌شناسی حرکتی، طرز اجرای مسابقات، روانشناسی کودک و نوجوان، روانشناسی ورزش، مشاوره و ... در آماده سازی داوطلبان معلمی تربیت‌بدنی برای ورود به این حرفه ضروری است و افرادی که با پیش زمینه‌ای غیر از تربیت‌بدنی وارد این حرفه می‌شوند باعث بروز مشکلات در اجرای این درس در مدارس شده‌اند. نتایج مطالعه سانتوس و همکاران (۲۰۱۰)، ییلماز و همکاران (۲۰۱۴) نیز بر این صلاحیت تأکید دارند. تعدادی از مصاحبه‌شوندگان در این تحقیق، داشتن مدرک مربیگری در رشته‌های ورزشی که در مدارس کشور تدریس می‌شوند برای معلمان تربیت‌بدنی ضروری می‌دانستند در عین حال بعضی از متخصصان این حیطه داشتن مدارک مربیگری را برای داوطلبان معلمی تربیت‌بدنی لازم نمی‌دانستند. در مورد درجه مدرک مربیگری اجماع نظرات خبرگان این زمینه بر این

بود که داشتن مدرک ۲ و ۳ برای معلمان تربیت‌بدنی کافی بوده و ضرورتی در داشتن مدرک درجه یک نمی‌دیدند. مطالعات سانتوس و همکاران (۲۰۱۰) نیز بر این مؤلفه تأکید دارد. تدریس هر علمی نیازمند تخصص ویژه‌ای است. تربیت‌بدنی با توجه به ویژگی‌های خاص خود نیازمند تدریس به دو صورت عملی و تئوری است. علاوه بر این معلمان تربیت‌بدنی برای تدریس هر رشته ورزشی به توانایی خاصی احتیاج دارند. ایجاد این توانمندی برای معلمان تربیت‌بدنی می‌تواند در دوره ورزش قهرمانی یا حرفه‌ای، در طی دوره تحصیلات دانشگاهی تربیت‌بدنی و یا در کلاس‌های پیش از شروع خدمت و یا ضمن خدمت اتفاق بیفتد. در مورد گذراندن دوره‌های آموزش بدو استخدام و ضمن خدمت داوطلبان و معلمان تربیت‌بدنی، نظرات متفاوتی در بین خبرگان این حوزه وجود داشت. تعدادی از آنها کیفیت اجرای این کلاس‌ها را پایین و اجرای این کلاس‌ها را غیر مفید ارزیابی نموده‌اند و تعدادی نیز عقیده داشتند که با بالا بردن کیفیت کلاس‌های قبیل از خدمت و ضمن خدمت می‌توان مهارت‌های معلمان تربیت‌بدنی را بالا برد. این صلاحیت با نتایج تحقیقات بلر و همکاران (۲۰۱۱) تطابق دارد. تربیت‌بدنی نیز مانند تمام علوم دائماً در حال به‌روز شدن و پیشرفت است هر ساله در تمام دنیا و همچنین ایران تحقیقات مرتبط با تمام ابعاد ورزش و تربیت‌بدنی در حال انجام است. معلمان تربیت‌بدنی باید با علم روز دنیا پیش بروند و به معلومات خود که در طی دوره ورزشی و ضمن تحصیلات دانشگاهی کسب کرده‌اند، اکتفا نکنند زیرا با توجه به سرعت پیشرفت علم تربیت‌بدنی امکان دارد به معلمانی غیرمفید تبدیل شوند. این صلاحیت با نتایج حاصل از آه و همکاران (۲۰۱۰) همخوانی دارد.

در بعد عاطفی علاقه به شغل معلمی تربیت‌بدنی از دیگر صلاحیت‌های مورد نظر کارشناسان این حوزه بود. از نظر این کارشناسان کسانی که بدون علاقه به این حرفه، شروع به کار در این شغل می‌کنند انگیزه کافی برای انجام وظیفه ندارند و تلاشی نیز برای پیشرفت حرفه‌ای خود نمی‌کنند. مصاحبه با داوطلبان معلمی تربیت‌بدنی و مشخص نمودن میزان تمایل آنان به کار در مدرسه از جمله پیشنهادات کارشناسان تربیت‌بدنی در مدارس بود. این صلاحیت با نتایج مطالعات سانتوس و همکاران (۲۰۱۰) تطابق داشت. محیط، بازی‌ها و مسابقات تفریحی و ورزشی می‌تواند مکانی برای یادگیری رفتار اجتماعی مناسب و اخلاق‌مدار باشد. معلمان تربیت‌بدنی می‌توانند با طراحی بازی‌هایی که این مضامین را به شیوه غیرمستقیم و در عین حال به صورت فعال آموزش دهند و در تربیت اجتماعی دانش‌آموزان نقش مهمی ایفا نمایند. همچنین آموزش نحوه رفتار صحیح در حین مسابقه مانند احترام به تصمیمات داور، احترام به حریف، داشتن رفتار مناسب در زمان برد و باخت و آموزش این مطلب که شکست آخر کار نبوده و محلی برای یادگیری است، از جمله مواردی هستند که معلمان باید توانایی آموزش آن را به دانش‌آموزان داشته باشند. این صلاحیت با نتایج مطالعه سانتوس و همکاران (۲۰۱۰)، تطابق دارد.

در بعد آموزشی، تأکید بر ایمنی دانش‌آموزان در محیط ورزشی که به وسیله آشنایی معلمان تربیت‌بدنی با شرایط استاندارد محیط و تجهیزات ورزشی و گزارش نقص آنها به مسئولان مدرسه تأمین می‌گردد. همچنین آشنایی معلم تربیت‌بدنی با نحوه نگهداری وسایل و تجهیزات ورزشی، رعایت این نکات و آموزش آنها به دانش‌آموزان به بالا بردن سطح ایمنی زنگ تربیت‌بدنی می‌افزاید. علاوه بر این شناخت از شرایط روانی، جسمانی و رفتاری دانش‌آموزان در سنین و مقاطع تحصیلی مختلف، توجه به تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان از لحاظ جسمی، ذهنی و عاطفی و شناخت علایق و نیازهای دانش‌آموزان از جمله مؤلفه‌های این بعد است. از دیگر مؤلفه‌های این بعد توانایی معلمان تربیت‌بدنی در آموزش مسئولیت به دانش‌آموزان کلاس و تقویت حس مسئولیت‌پذیری آنها است. کلاس درس و یادگیری به وسیله بازی می‌تواند محل خوبی برای آموزش مسئولیت‌پذیری و کارگروهی باشد. حتی دادن مسئولیت و انجام گروهی نظافت محیط ورزشی و نگهداری از تسهیلات و تجهیزات ورزشی نیز می‌تواند جزئی از فرایند آموزش در کلاس تربیت‌بدنی باشد.

در نهایت، نتایج این تحقیق مدل بومی صلاحیت حرفه‌ای ضروری معلمان تربیت‌بدنی ایران را ارائه نمود و ابعاد این صلاحیت‌ها و گویه‌های ویژه هر یک را به صورت تفصیلی شرح می‌دهد و می‌تواند در بالا بردن کیفی آموزش درس تربیت‌بدنی در مدارس ایران موثر گردد. پیشنهادهای کاربردی برخاسته از مطالعه عبارتند از: آموزش کمک‌های اولیه به صورت تئوری و عملی به داوطلبان معلمی تربیت‌بدنی و بازآموزی این مهارت برای معلمان تربیت‌بدنی شاغل در مدارس؛ ارائه دوره‌های ارتباطات و روابط عمومی برای داوطلبان معلمی تربیت‌بدنی و شاغلین این حرفه به منظور درک و آموزش اهمیت ارتباطات و روابط برای دستیابی به اهداف تربیت‌بدنی در مدارس به آنان؛ آموزش مهارت شروع و ایجاد نشاط در کلاس به معلمان و داوطلبان معلمی تربیت‌بدنی؛ آموزش روش‌های حل مسأله و تفکر خلاق برای رفع معضلات تدریس این رشته و آموزش خلاقانه آن؛ ارائه دوره‌های آموزشی برای تدریس نحوه رفتار با دانش‌آموزان و چگونگی الگو بودن برای آنها برای معلمان و داوطلبان معلمی تربیت‌بدنی؛ استخدام انحصاری دانش‌آموختگان تربیت‌بدنی و افراد نخبه ورزشی در حرفه معلمی تربیت‌بدنی در مدارس؛ ارائه آموزش‌های قبل از شروع خدمت و ضمن خدمت با توجه به صلاحیت‌های حرفه‌ای ضروری این حرفه؛ تهیه دستورالعمل‌های آموزشی نحوه نگهداری و استفاده از وسایل و تسهیلات ورزشی و آموزش و ارائه آن به معلمان تربیت‌بدنی؛ استفاده از نتایج حاصل از این مطالعه به عنوان چک لیستی در مصاحبه با متقاضیان معلمی تربیت‌بدنی در مدارس؛ توجه و اصلاح و بهبود برنامه درسی مراکز تربیت معلم و دانشکده‌های تربیت‌بدنی به منظور دستیابی دانش‌آموختگان این مراکز به صلاحیت‌های حرفه‌ای ضروری می‌گردد.

منابع

1. Abdolahi, N, Rastegarpur, H. (2007). Comparative Study of ICT Teachers' Professional Development Strategies in Three Countries in the United Kingdom, Malaysia, and the United States, and provides an Applied Model for Education. *Educational Research*, 13, 115-140. (Persian)
2. Ahadi, B., Seyed Amiri, M., & Moharramzadeh, M. (2013). Criteria of professional physical education teachers. *Sports Management Studies*, 33, 129-146. (Persian)
3. Aghazade, M, Sene, A. (2013). Physical education in national curriculum. *Teaching physical education*, 13 (24), 14-19.
4. Blair, R, Capel, S. (2011). "Primary physical education, coaches and continuing professional development". *Sport, Education and Society*, 4(16), 485-505.
5. Block, M, E, Kwon, E, H, Healy, S. (2016). "Preparing future physical education for inclusion: changing the physical education teacher training program". *Revista da Associação Brasileira de Atividade Motora Adaptada*, 17(1), 9-12. <http://www.bjis.unesp.br/ojs-2.4.5/index.php> (access in January 2017).
6. Daneshpajuh, Z, Valiolah, F. (2006). Assessing the skills of elementary school teachers. *Quarterly Journal of Educational Innovation*, 18, 135-180. (Persian)
7. Laroua, A, Sebbane, M, Gleyse, J. (2015). Professional Competence Requirement: the View of Several Physical and Sports Education Teachers. *International Journal of Sport Studies*, 5 (12), 1275-1281.
8. LoBiondo-Wood, G, Hober, J. (2006). *Nursing research methods and critical appraisal for evidence-based practice*. St. Louis: Mosby-Elsevier.
9. Oh, H, Rizzo, T, R, So, H, Chung, D, Park, S, Lei, Q. (2010). "Preservice physical education teachers' attributes related to teaching a student labeled ADHD". *Teaching and Teacher Education*, 26(4), 885-890.
10. Santos, S, Mesquita, I, Graca, A, Rosado, A. (2010). "Coaches' Perceptions of Competence and Acknowledgement of Training Needs Related to Professional Competences". *Journal of Sports science & Medicine*, 9(1), 62-70.
11. Talkhabi, M. (2004). Professional Teacher: Thinking is the basis for the professional practice of teachers. *Teacher growth*, 181, 10-13. (Persian)
12. Yıldız, E, Kangalgil, M (2014). "The examination of physical education teacher's professional competence and Ideas regarding their teaching method". *Journal of sport sciences*, 5(1), 61-76.

ارجاع دهی

میرحسینی فرناز سادات، آقای نجف، صفاری مرجان. طراحی مدل صلاحیت حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی ایران. پژوهش در ورزش تربیتی. پاییز و زمستان ۱۳۹۸؛ ۷(۱۷): ۱۷-۳۴. شناسه دیجیتال: 10.22089/res.2019.5964.1480

Mirhoseini F. S, Aghaei N, Saffari M. The Modeling of Professional Competence of Iranian Physical Education Teachers. Research on Educational Sport. Fall 2019; 7(17): 17-34. (In Persian). DOI: 10.22089/res.2019.5964.1480

The Modeling of Professional Competence of Iranian Physical Education Teachers

F. Sadat Mirhosseini¹, N. Aghaei², M. Saffari³

1. Ph.D. in Sport Management, Kharazmi University, Tehran, Iran
2. Associate Professor, Kharazmi and Shahid Beheshti University, Tehran, Iran (Corresponding Author)
3. Assistant Professor, Faculty of Humanities, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran

Received: 2019/01/29

Accepted: 2019/03/04

Abstract

The competencies and skills of teachers play an essential role in their efficiency and in achieving the goals of the education system. The lack of a model of the necessary professional qualifications of physical education teachers in Iran has led the researcher to design a model for the professional competencies of physical education teachers in Iran. This research was carried out using a mixed research method. In the qualitative stage, 21 semi-structured interviews were conducted with 21 physical education experts in the schools, the data were analyzed by Grounded theory method, 53 items in eleven components (specialized training, personal characteristics, interest, attention to differences, knowledge and skills, creativity, modeling, communication, guidance and safety), and four dimensions (behavioral competence, Emotional, cognitive, and skillful) was the result of that. Based on the findings from the first part of the study, the professional competence questionnaire of teachers was designed and tested. The statistical population was a quantitative part of the research of teachers and physical education experts working in the Ministry of Education. The sample size of the study, ten samples for each item and a total of 430 samples were determined. Statistical methods, exploratory factor analysis and structural equations were used for analysis Data. The results confirmed the exploratory factor analysis of four dimensions and expanded the results by adding the educational dimension. Also, fitness fitting indicators were fitted by structural equations, which showed that the proposed model has good fitness.

Keywords: Professional Competence, Physical Education Teachers, Physical Education in Schools, Mixed Research Method, Structural Equations.

1. Email: mirhoseini2006@gmail.com

2. Email: aghaei.hamid@gmail.com

3. Email: saffari.marjan@gmail.com